

Atmosféra okupace v Hladkých Životicích

„...provokací ze strany henleinovců proti české menšině v obci nebylo. Jako antifašisté vystupovali němečtí sociální demokraté. Jednomu z nich Schöppovi z čp.151 napsali henleinovci na vrata domu „Rot bis in den Tot.“ („rudý až do smrti“). V září **1938** se vytvořily z českých mužů dobrovolné hlídky, které střežily železniční objekty ...před příchodem okupantů byla obec vyzdobena vlajkami s hákovými kříži. Ordneri chtěli přepadnout Čechy žijící v kolonii za nádražím, avšak německý starosta Jindřich Schenk čp.43 jejich úmysl překazil. Mezi ustupujícími československými jednotkami a ordnery došlo k přestřelce mezi Pustějovem a Hladkými Životicemi.“

Cestou boju k vítězství.

Upřesnění dramatické situace nám nabídla kniha Mnichov není historie „...československá jednotka Stráže obrany státu (SOS) v počtu 40 vojáků a 7 příslušníků finanční stráže 9.října 1938 v odpoledních hodinách při ústupu z Kujav byla napadena a ostřelována u hlavního nádraží v Hladkých Životicích.“

V Pamětní knize obce Hladké Životice se dále můžeme dočíst, že „...po vyhlášení **mobilizace** naší čsl. vládou jsme opět viděli mentalitu našich Němců a jejich úctu k zákonům svého státu. Narukovalo totiž pouze 6 poctivých Němců (vesměs soc.-dem.) a ostatní hrdinové se poschovávali do lesů a jiných skrýší a četníci marně po nich slídili. Tito anarchisté utvořili totiž tzv. **zelené kádry** a v okolí byl jejich nejbližším střediskem Fulnek, kde byl hlavní sklad zbraní u Němce Ervína Engliše...“

Vysvětlení pojmu zelené kádry nám nabídla kniha Mnichov není historie kde se dočteme „...po vyhlášení mobilizace část německých mužů z fulnecka neuposlechla mobilizačního příkazu a utekla do lesů, kde se začaly tvořit **Freikorps grün** (sbor zelených kádrů). Jeho členové byli zpočátku vyzbrojeni loveckými puškami, pistolemi a malorážkami, avšak záhy dostali i automatické pistole a další výzbroj z Německa. Hlavní smysl jejich působení bylo zneklidňovat českou menšinu na fulnecku, přepadat četnictvo a útočit na ustupující československé vojsko.“

Průběh okupace popisuje Pamětní kniha obce Hladké Životice „...dne **10.října 1938** vpochodoval první oddíl-**pancéřová brigáda Wehrmachtu**-od Fulneku do naší obce. Tito ozbrojení okupanti se hned uvelebili s velitelstvím na velkostatku a odtamtud dirigovali hlídky do okolních českých obcí (Pustějov, Studénka aj.). Samozřejmě se do jejich služeb hned ochotně dali všichni mladší Němci. A teď už nastaly domovní prohlídky všech zdejších českých rodin a ty se často opakovaly.“

Osud české menšiny během okupace Hladkých Životic

„...obec Hladké Životice byla až do okupace 10.října 1938 vesnici se silnou německou většinou. Po záboru...většina Čechů, kteří byli zaměstnanci čs. dráhy a státních úřadů, se odstěhovala na nová pracoviště do okleštěné republiky. Ve vesnici zůstalo jen několik rodin zemědělských dělníků.“

Cestou bojů k vítězství II.

„...pokud se týká povšechné **perzekuce Čechů**, nebylo to v naší dědině ještě tak zlé a to proto že zdejší Češi se chovali obezřetně a svým sebevědomým a důstojným chováním nezavdali příčiny ke zvláštním opatřením. Jediný František Krčmář ml. byl dvakrát zatčen, ale po sedmidenním vyšetřování propuštěn.“

Pamětní kniha obce Hladké Životice

„...Češi vlastnili většinou jen rodinné domky z výměrou půdy od 1,5 ha do 7 ha v kolonii za nádražím. Po záboru byly domky zabaveny a dílem obsazeny Němci.

Josef Sváček měl menší usedlost č.p. 170 se 7 ha půdy. Nevystěhoval se a do práce dojížděl do dílen ČSD do Ostravy. V září 1943 byl zatčen a vězněn do prosince 1943 v Opavě. Po propuštění se musil vystěhovat do protektorátu. Jeho usedlost obsadil Němec Bauer z Děrného.

Josef Hanousek, majitel domu č.p. 256, železniční zřízenec, odstěhoval se do Hranic na Moravě. Během okupace zemřel, takže se zpět nevrátil.

Miroslav Ries majitel domku č.p. 176, železniční zřízenec, odešel také do Hranic na Moravě, po dobu okupace bydlil v jeho domku nájemce Isidor Konečný. Po osvobození se majitel vrátil zpět.

Jan Jašek vlastnil domek č.p. 180. Byl železničním zřízencem. Po odchodu do protektorátu obsadil jeho domek Němec Malcher z Lukavce.

Jurčik, majitel domku č.p. 179, železniční zřízenec, odešel rovněž do protektorátu a jeho domek obsadil Němec Teschner z Butovic. Po válce se majitel vrátil.

František Rusek vlastnil domek č.p. 169 s 3,5 ha půdy. Vše mu bylo odebráno a dáno do nucené správy.

František Rýc, majitel domku č.p. 184, se 2,3 ha půdy, se musil vystěhovat do protektorátu a majetek byl dán do nucené správy. Po válce se vrátil zpět.

František Macháč vlastnil domek č.p. 167, 3,35 ha půdy. Majetek mu byl odebrán a dán do nucené správy.

Milada Omelková, majitelka domku č.p. 155 s 1 ha půdy, měla majetek v nucené správě od roku 1943. Musela se z něho vystěhovat v roce 1945. V květnu 1945 se vrátila nazpět.

Českých obchodů a živností v obci nebylo. Němci jejich vznik nepřipustili. **Protože v obci zůstalo jen několik málo českých rodin, nebylo příhodných podmínek pro vznik ilegálního hnutí. Nikdo z hrstky občanů nebyl účastníkem zahraničního odboje ani partizánských skupin...**“

Cestou bojů k vítězství II.

Transporty vězňů a pochody smrti

„...otrásající byly vlakové transporty osvětimských vězňů, které projížděly od Svinova, Jistebníkem, Studénkou, Hladkými Životicemi, Suchdolem nad Odrou a Jeseníkem nad Odrou, s kratšími zastávkami ve Studénce a Suchdolu. I železniční trať byla vroubena mrtvolami zmrzlých zastřelených nebo ubitých ubožáků vyhozených s vagónů... Vlakové transporty projížděly na trati Bohumín Přerov od poloviny ledna za 20°C mrazu. Vězni jeli v otevřených vagónech, přikrytých plachtou, oblečení v pruhovaných trestaneckých šatech. Z vozů, nimž se nesměl nikdo přiblížit, se ozýval nelidský nářek, volání o vodu, potravu v různých řečech, neboť v transportu byli Rusové, Poláci, Belgičané, Francouzi, Angličané, Jugoslávci a jiní...“

Cestou bojů k vítězství II.

„...na **hlavním nádraží** bylo vidět celé vlaky, projíždějící s ruskými zajatci-byli v krytých vozech a nazi. Na zdejším nádraží byla **stravovací a převlékácká stanice**. Ale to jejich stravování bylo „skvělé“. Jen jednou týdně dostávali trochu lidskou stravu...“

Kronika české menšinové školy

„...v zimě 1945 projížděl Hladkými Životicemi nákladní vlak, v němž byli transportováni v otevřených vagónech za dvacetistupňového mrazu vězni z Osvětimi. Daleko bylo slyšet jejich nářek, ale hlídky nedovolily přiblížit se k vlaku a vězňům dát potravu a oblečení. Po odjezdu vlaku byl nalezen za nádražím směrem k Suchdolu nad Odrou **zmrzlý vězeň vyhozený z vlaku**. Není známo kde je pohřben...“

Cestou bojů k vítězství II.

„...**od konce prosince 1944 a pak od poloviny ledna 1945 do příchodu Rudé armády**, procházely naším okresem zubožené **pěší transporty** zajatců a politických vězňů z koncentračních táborů v Polsku. Všechny transporty směřovaly ve směru od východu na západ podél hlavních komunikací. Procházely vedlejšími silnicemi, aby nepřekážely...tím se utrpení vyhladovělých, velmi nuzně oblečených a polobosých ubožáků v transportu prodlužovalo...nejsilnější pěší transporty procházeli směrem Ostrava, Bílovec, Fulnek, Odry. Největší z nich byl transport anglických a sovětských zajatců, který pochodoval koncem ledna 1945 od Velké Polomy, Zbyslavicemi, Olbramicemi, Bravantice, Studénkou na Pustějov, **Hladké Životice**, buďto odbočil na Fulnek – Odry, nebo pochodoval přes Suchdol, Mankovice, Odry...“

Cestou bojů k vítězství II.

Zajatecký tábor na hlavním nádraží

„...**roku 1943 bylo** hlavní nádraží rozšířeno o dvojí kolejnice, samozřejmě, že jen pro vojenské účely. K této práci tam byl zřízen menší **zajatecký tábor** ze samých anglických zajatců s nimiž se už lépe zacházelo...“

„...na rozšiřování kolejiště na hlavním nádraží v Hladkých Životicích byli na práci přiděleni angličtí zajatci. **Byli ubytováni v baráku u hlavního nádraží vedle hostince.** Během dvouletého pobytu si vybudovali poblíž baráku vlastní fotbalové hřiště. **Bylo s nimi pěkně zacházeno.** Měli osmihodinovou pracovní dobu, možnost nákupu v místním obchodě, kam docházeli v doprovodu strážného, mohli se věnovat sportu či odpočinku. Dostávali prostřednictvím Červeného kříže z domova balíky s potravinami a s místním obyvatelstvem vyměňovali čokoládu a cigarety za mléko. Dvěma anglickým zajatcům se podařilo utéci...“

Cestou bojů k vítězství II.

Květnové události roku 1945 v obci Seitendorf

„...koncem dubna 1945 po osvobození Ostravy nastal rychlý pohyb fronty směrem na západ. Po místních cestách valily se nepřehledné řady aut, vozatajstva, dělostřelectva, červený kříž, průvody vězňů.“

Kronika české menšinové školy

„...jednotky Rudé armády, které 3.května osvobodily severní a střední část Pustějova, postupovaly po silnici na Kujavy, o něž zahájily boj společně s jednotkami postupujícími od Pohořílek. Zatím se však německé vojsko v jižní části Pustějova urputně bránilo na náspu železniční tratě Přerov-Bohumín a na silnici do Hladkých Životic, která pokračuje na Kunín. V tomto prostoru byly do boje nasazeny i tanky, neboť wehrmacht zde hájil ústupovou silnici Opava-Fulnek-Nový Jičín, která vedla přes Hladké Životice. Z jižní části Pustějova byli Němci vypuzeni 4.května. Část jich ustoupila do Hladkých Životic. První sovětská hlídka pronikla od Pustějova k domkům na nádraží v Hladkých Životicích už 4.května, avšak stáhla se zpět...“

Mnichov není jen historie

„...1.května 1945 začalo ruské dělostřelectvo ostřelovati Hladké Životice, nejdříve nádraží a jeho okolí. Příštího dne již zaměřovali na další části vesnice a tak to trvalo až do 5. května ráno ... mezi 4 a 5 hodinou vnikly do obce první sovětské pěší jednotky, které během 24 hodin obnovily rozbitý most (poblíž Budoucnosti) a hned vzápětí přešly pancéřové jednotky našich osvoboditelů směrem k Suchdolu. Jedinou českou civilní obětí osvobozovacích bojů v Hladkých Životicích byla Matylda Krčmářová, která zahynula 3. května 1945, když byla ve svém bytě č.p. 187 zasažena granátem.“

Pamětní kniha obce Hladké Životice

„...dunění děl se přibližovalo a dne 4. května 1945 počala Rudá armáda ostřelovati horní konec Hladkých Životic, kde byly staženy německé jednotky. Tyto jim odpovídaly rovněž dělostřelbou. Dělostřelecký souboj trval celý den. K večeru 4.května 1945 Rudá armáda náhlým útokem od Bílovce, Bílova a Kujav zatlačila německé vojsko a osvobodila horní konec vesnice. V dolní části vesnice tj. od kostela až po kolonii za hlavní dráhou, zuřil boj ještě 5.května v sobotu a byl ukončen prudkým nástupem sovětských vojsk od Bartošovi ... tedy celá **vesnice byla osvobozena 5.května 1945** a boje si vyžádaly životy 16 rudoarmějců a asi 38 německých vojáků. Zůstalo a bitvu přežilo jen 36 osob české národnosti počítaje i děti. Válkou bylo zničeno pět domů úplně a 134 poškozeno.“

Kronika české menšinové školy

Květnové události roku 1945 v obci Seitendorf v bojových denících Rudé armády

„...divize ve druhé polovině dne 4.května a v noci na 5.května 1945 pokračovala v útočné činnosti a k 6.00 hodině 5.května 1945 ovládla železniční stanici Seitendorf (Hladké Životice). Po obnovení útoku v 7.30 hodin 5.května 1945 k 9.00 hodin ovládla křižovatku silnice s železniční tratí, severně od kóty 281. Vzhledem k tomu, že nebylo dosaženo úspěchu ve směru Kletten (Kletné) k 12.00 hodině, divize provedla částečné přeskupení svých sil a na čáře severní svahy kóty 281 – křižovatka silnice a železniční tratě, ponechala k udržení 1000 vojáků. Dvěma pěšími pluky provádí obejití nepřítele, který se brání na bezejmenné kótě východně Kletten na severozápad po trase Seitendorf – Stachenwald (Stachovice) - Kletten. Ke 14.00 hodině čela kolon procházejí Stachovicemi. V uplynulý den útoku divize zničila do 60 vojinů a důstojníků, zajato 14 vojáků, zničeno 5 kulometů, umlčena palba minometné baterie. Naše ztráty: padlo 16, raněno 45. Mezi padlými je náčelník politického oddělení divize gardový podplukovník Galkin.“

Z bojových deníků Rudé armády lze doplnit: „Hladké Životice byly osvobozeny jednotkami

- 305. pěší divize plk. A.S.Vasileva,
- 52. pěšího sboru genmjr. Byševa,
- 38. armády genplk. K.S.Moskalenka,
- 4. ukrajinského frontu gen. A.I. Jeremenka.

Pokud se jedná o vojáky Wehrmachtu, prostor Hladkých Životic bránily jednotky 4.horské divize, která byla součástí vojenského seskupení „armád Střed“ pod velením polního maršála Ferdinanda Schörnera.

„...zbytky Schörnerovy armády ustupovaly ve směru Hranice na Moravě. Tvrdí se, že v obci byl ubytován i maršál Schörner.“

Cestou bojů k vítězství II.

Osud Němců po osvobození Hladkých Životic podle Kroniky české menšinové školy

Po příchodu Rudé armády byly Hladké Životice bez Němců.

Vysvětlení najdeme v Pamětní knize obce Hladké Životice dále jen PkoHŽ „...ve zdejší obci již koncem dubna 1945 nařídily německé vojenské úřady evakuaci celé obce, Češi ale odepřeli poslušnost a zůstali v obci, neopustili své domovy.“ Německé obyvatelstvo v počtu asi 950 osob uprchlo před ustupujícími německými jednotkami na západ se snahou dostat se do Německa. Byli však u Šumperku zaskočeni Rudou armádou a nuceni se vrátit. Vraceli se po skupinkách, pěšky s ranci na zádech, s vozíky, na vozech jako tuláci. Ke konci června 1945 jich bylo v Hladkých Životicích asi 800.“

Po osvobození ujali se vlády v obci zbylí Češi. Byla zřízena tzv. milice tj. česká bezpečnostní ozbrojená stráž, složená z mladých mužů Čechů z vnitrozemí, dobrovolně se přihlásivších.

Pojem milice nám přiblíží PkoHŽ „...později byly milice přejmenovány na Národní stráž a koncem května v Hladkých Životicích konalo hlídkovou službu v německém pracovním táboře a pomáhalo při konfiskaci majetku nepřátel 24 členů Národní stráže. Jako kasárny jim sloužil obecní domek č.p.141. Konfiskace německého majetku probíhala za asistence člena MNV, později za dozoru SNB. Cenné věci jako šperky, mince a peníze spolu s vkladními knížkami byly odvezeny na ONV do Nového Jičína. Prádlo a šatstvo bylo postupně a se vši šetrností vydáno potřebným a válkou poškozeným místním obyvatelům.“

Nebezpeční Němci byli zajištěni a v počtu asi 360 osob umístěni v internačním táboře, který se nacházel v budově bývalé německé školy č.p.144, v říjnu 1945 pak byli přestěhováni do Malého dvora č.p. 90. Ostatní Němci byli ponecháni na svých bývalých usedlostech jako pomocní dělníci národních správců, kteří převzali vedení na usedlostech.

Poněkud jiný průběh internace nám popisuje PkoHŽ „...dne 14.května byl zřízen první pracovní tábor ze zajištěných Němců. Byli to zčásti místní Němci a z větší části Němci z Hlučínska a Ostravska. Tento tábor byl umístěn na velkostatku č.p.11 a později, když vracejících se Němců přibývalo, byla jejich část umístěna v bývalé německé škole a brzy nato byly ženy přesídleny do budovy č.p. 13 bývalého fojtství. V listopadu 1945 byly tábory zrušeny a cizí Němci posláni do svých obcí, zdejší Němci do svých obydlí, kde pracovali u příslušných národních správců...“

Všichni Němci museli nosit bílé kruhové tabulky s černým označením **N** – Němec.

Jak daleko šly antipatie vůči Němcům nám přibližuje PkoHŽ „...na prvním zasedání kostelního výboru bylo ustaveno: žádný německý zpěv v kostele ani hlasité modlitby, taktéž při pohřbech a svatbách, všechny německé nápisy z kostela odstraniti...“

Internovaní Němci byli ve skupinkách, za dozoru milice, voděni na různé nucené práce.

Pojem nucené práce nám definuje PkoHŽ „...týkaly se všech Němců a jednalo se o odklizení mrtvol a mršin a jejich zakopávání, zemědělské práce a současně opravu poškozených mostů...“

V červenci 1946 bylo započato s odsunem Němců do Německa. První transport v počtu 280 osob byl odsunut 7.července 1946. Druhý transport asi 240 Němců v srpnu a třetí s asi 220 Němci v říjnu 1946. Celkem bylo vystěhováno asi 740 Němců. Všichni byli nejdříve odesláni do okresního sběrného střediska v Novém Jičíně, tam jim byla prohlédnuta zavazadla, zda nevezou vzácné předměty a cennosti a odtamtud byli odesláni do Říše.

Podle PkoHŽ měl ale první transport proběhnout 17.června 1946 a to že se odsun Němců z Hladkých Životic pravděpodobně uskutečnil v červnu 1946 nám potvrzuje i nařízení MNV Hladké Životice ze 14.června 1946, kde se dočteme „...pro veřejný zájem klidného odsunu Němců nařizujeme zdejšímu hasičskému sboru protipožární ochranu a sice ve dne v noci...“ a aby to bylo ještě zašmodrchanější tak pan Šmeidler v Okresním archivu dohledal, že I.transport s 253 Němci proběhl 22.června 1946 a 2.transport z 7.července 1946 odsunul 286 osob německé národnosti...

Dosídlování Hladkých Životic v letech 1945-47 podle Kroniky české menšinové školy

„...po osvobození ujali se vlády v obci zbylí Češi. Byla ustavena šestičlenná **správní komise** a předsedou byl zvolen Bedřich Krčmář. Koncem května přichází víc a víc osídlenců, takže **v červnu 1945** je zde i se starousedlíky **227 Čechů a 800 Němců**. Osídlování bylo zpočátku prováděno bez plánu a následkem toho nastaly mnohé zmatky a nepříjemnosti. Vznikla nedůvěra mezi osídlenci i k vedení obce (správní komisi). Na mnohých majetcích byli i třikrát vyměněni národní správci. Mnozí odešli sami, jiní byli **vyměněni** úřady pro neschopnost nebo různé nečestné činy, kterých se dopustili a někteří přecházeli z majetků horších na lepší-uvolněné. Životní poměry se zlepšovaly, přistěhování se stupňovalo, v září 1945 vzrostl počet Čechů na 600 a **koncem r.1945 bylo zde 673 Čechů**. V lednu 1946 byl ustaven místní národní výbor jehož předsedou byl zvolen Ferdinand Sklenář. V důsledku **odsunu Němců** ubylo zde pracovních sil, a proto bylo nutno hledat pracovní síly jinde. Bylo žádáno o dělníky ze Slovenska. Přišli Maďaři a s nimi i Cikáni, kteří byli většinou zaměstnáni na zdejším pokusném velkostatku. Maďaři neuměli česky ani slovensky, cikáni slovensky uměli. V květnu cikáni odešli...“

Pamětní kniha obce Hladké Životice popisuje toto období takto „...pár týdnů po osvobození začalo se, na výzvu naší prozatímní revoluční vlády s osídlováním pohraničí českým obyvatelstvem a tak i u nás hned v květnu přicházeli k MNV první **uchazeči** o půdu zejména z blízkého **Valašska (Hutisko, Bečva)** a několik rodin ze **Všeminy u Zlína** a odjinud. Ti první uchazeči byli na tom nejlépe, neboť si mohli vybrat. Poněvadž první novousedlíci přicházeli na přidělené budovy jednotlivě a bez rodin, bylo třeba postarat se o jejich stravování. A tu zařídil předseda MNV Bedřich Krčmář pro tyto osoby společnou vývařovnu u řezníka Kreutzera. Dne **15.července 1945** byly slavnostním způsobem rozdány **národním správcům pověřovací dekrety** (prozatímní). **Konfiskace německého majetku** dle dekretu presidenta republiky prováděla zprvu Národní stráž za asistence člena MNV, později za dozoru SNB. Cenné věci jako šperky, mince a peníze spolu s vkladními knížkami byly odvezeny na ONV do Nového Jičína. Prádlo a šatstvo bylo postupně a se vši šetrností vydáno potřebným a válkou poškozeným místním obyvatelům...“

**Dosídlování Hladkých Životic volyňskými Čechy
podle Kroniky české menšinové školy**

...do Hladkých Životic přišli v **září 1945 volyňští Češi** a bylo jim přiděleno **16 statků** na kterých se hned ujali hospodaření. Většina jich byla ženatých, ale jejich rodiny se přistěhovaly až v květnu 1947. Začátkem **května 1946 a po celý měsíc květen začínají se přistěhovávat rodiny volyňských Čechů, s nimi reemigrovaly i rodiny spřízněné a tak v té době přišlo 31 rodin volyňských Čechů počítaje v to i rodiny zde již usazených vojáků...**“

Zajímavý pohled na dosídlování obce volyňáky nabízí Pamětní kniha obce Hladké Životice ...dne **23.října 1945** přijeli k nám první **Volyňští vojáci** určeni k osídlení pro které bylo na předběžné vyzvání ponecháno 15 statků, aspoň mělo být. Byli sami bez svých rodin, které jim byly slíbené, že za nimi brzy přijedou, ale bohužel část jich přijela až **4.-12.dubna 1947**. Přišli k nám a nechci zastírat, **přijetí jich bylo chladné**, dotklo se jich to velice. Tito chlápci měli špatné začátky, neměli nic jenom ty Němce, z úrody málo, poněvadž už bylo všechno pryč a přece vydrželi. Dlouho očekávaný příchod rodin našich Volyňáků nadešel v dubnu 1947. Bylo to opravdu radostné shledání, nikdo nedovede pochopit co to pro ně znamenalo, když už byli na pochybách už nedoufali v to co jim bylo slíbeno. Teď se už jim hospodařilo lépe...”

„Dne **16.listopadu 1947** dochází z podnětu předsedy MNV Františka Šimery k odhalení **pomníku padlým hrdinům volyňským Čechům** ve zdejší obci a první to pomník na Moravě vůbec. Byla to opravdu pietní slavnost za účasti zástupců armády, církve a všech občanů z širokého okolí. Krásný čin to byl.“

Pamětní kniha obce Hladké Životice

Pamětní deska volyňským Čechům padlým u Dukly byla odhalena generálem Oldřichem Španielem. Původně se nacházela na křižovatce silnic do Fulneku a Kunína, u mlýna. Deska byla umístěna na bývalém Památníku padlých, neznámých a zemřelých synů obce v 1.světové válce. V roce 1950 byl památník přestěhován pod kostel sv.Mikuláše.

Památník padlých, neznámých a zemřelých synů obce v 1.světové válce, vypadal přibližně takto „...na mohutném žulovém obelisku byl bronzový orel s rozepjatými křídly na pozlacené kouli. Na horní části obelisku byl kříž a nápis na počest hrdinům. Pod tím byl ornament a na dolní části podstavce byla vytesána jména hrdinů...“.

Dnes je na pamětní desce napsáno:

**Za padlé Čechy z Volyně
pro osvobození republiky
1938-1945**

Votava Josef	1914-1944
Kopecský Rost	1913-1945
Hudryk Jos	1917-1942
Hamáček Vlad	1908-1944
Knop Vlad	1923-1944

svob. **Votava Josef** nar. 1914 Chomout,
neznámý od 9.9.1944 po bojích I.brigády 3.pěšího
praporu v Karpatech

Votava Josef nar. 3.3.1923, Špakov,
padl na Dukle 15.1.1945

des. **Kopecský Rostislav** nar. 8.3.1913 Malý Špakov
padl 17.1.1945 v obci Vážec u Dukly v řadách I.brigády

Hudryk Josef nar. 1909 Česká Jánovka
zemřel 8.9.1944 v ošetrovně Jasliska jako příslušník
III.brigády 4.pěšího praporu

Hamáček Vladimír nar. 1918 Dembrovka,
neznámý od října 1944 po bojích II.brigády v Karpatech

Knop Vladimír nar.3.3.1923 Špakov,
padl 15.10.1944 v obci Hájniky jako příslušník
II.brigády

V roce 1950 byla přidána na pomník **Pamětní deska padlým rudoarmějcům**. Na pamětní desce je napsáno:

**Na věčnou paměť
hrdinným padlým Rudoarmějcům
9.květen 1945**

Petru Bartošikovi se podařilo zjistit z „Hlášení velitelství stanice SNB v Hladkých Životicích ze dne 18.4.1946“, že „Jeden hrob byl s jedním příslušníkem Rudé armády na zahradě domu č.p.4, jeden byl na křižovatce silnic Suchdol-Fulneku se 6 vojáky, dva na hřbitově, jeden u domu č.p. 162, jeden poblíž domu č.p. 163, jeden hrob se 4 příslušníky na nádraží v Hladkých Životicích – **celkem 17 osob.**“ a podle záznamů místního MNV byli rudoarmějci exhumováni dne 18.2.1946 v počtu 15 mužů z toho byla u 7 zjištěna jejich totožnost:

Glazkin A.N., *1905 - padl 5.5.1945, voják
Goldanov L., *1916 - padl 5.5.1945, voják
Borajev A., *1920 - padl 5.5.1945, voják
Švejov A., **1907 - padl 5.5.1945, voják
Lobovikov, *1910 - padl 5.5.1945, staršina
Abramenko, *1907 - padl 5.5.1945, staršina
Gigalčik-poručík

Exhumovaní rudoarmějci byli dne 19.2.1946 převezeni na městský hřbitov do Frýdku (Centrální hřbitov Rudé armády).